

KAP. XI. VÄXLING.

§ 92.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER.

Giltighetsområde.

1. Bestämmelserna om växling gälla — förutom för däri deltagande lokomotivpersonal — såväl för växlingspersonal i egentlig mening eller sådan personal å station, som har sig ålagt att leda växlingsrörelser eller biträda därvid, som för all annan personal, vilken vare sig å driftplats i övrigt, vid tågs uppehåll å linjen eller vid vagnuttagning har att delta i växling.

2. Vid växling gälla i tillämpliga delar vad som föreskrives i §§ 60 och 61.

§ 93.

LEDNING OCH ARBETSFÖRDELNING. VÄXLINGS- PERSONALS UTRUSTNING.

Växlingsledare.

1. Varje växlingsrörelse å såväl station som linjen skall ledas av en för växlingen ansvarig tjänsteman, som i denna egenskap benämnes växlingsledare.

Villkor för att förare får företaga rörelse med lokomotivet.

Utan signal eller annan order av växlingspersonal får föraren icke företaga rörelse med lokomotivet. Från denna bestämmelse kan efter vederbörande förvaltnings beprövande undantag medgivas för till viss station anslutna lokomotivstallspår, verkstadsspår o. d. Medgives dylikt undantag, skall viss bestämd punkt angivas, över vilken fordon ej få framföras utan order av växlingsledare.

- 2, Som växlingsledare skall tjänstgöra
 å station: av föreståndaren genom turlista eller särskild order därtill beordrad stations- eller tåg tjänsteman,
 å annan driftplats: antingen platsvakten eller, enligt trafikinspektörens bestämmande, vederbörande tåg befälhavare,
 vid tåguppehåll å linjen annorstädes än å driftplats: tåg befälhavaren,
 vid vagnuttagning: bevakningsmannen.
3. Deltaga förutom växlingsledaren andra tjänstemän
 i växling, stå dessa därvid under växlingsledarens befäl.
4. Växlingsledaren är i första hand ansvarig för att
 vid växling bestämmelserna i detta reglemente samt i Signalordningen beaktas, att arbetet utföres på ett praktiskt och i övrigt lämpligt sätt samt att den honom biträdande personalen erhåller nödiga anvisningar.
5. Växlingsledaren skall tillse, att för växlingen erforderliga bromsskor, handspakar o. d. hjälpmedel finnas till hands i nödigt antal samt att personalen är försedd med erforderliga signalmedel.

Vem som skall vara växlingsledare.

Växlingsledares befälsrätt.

Växlingsledares allmänna åligganden.

§ 94.

BEMANNING AV LOKOMOTIV I VÄXLINGSTJÄNST OCH DESS UTRUSTNING MED SIGNALER.

1. Lokomotiv, varmed växlingsrörelse skall äga rum, skall därvid vara bemannat med en förare och en eldare. Rörelse med lokomotiv får vid växling ej ske, för så vitt ej båda dessa tjänstemän befinna sig å lokomotivet.
2. När lokomotivet under växling står stilla, skall åtminstone endera av föraren eller eldaren befinna sig å eller omedelbart invid detsamma.
3. Lokomotiv i växlingstjänst skall föra signal 32 (kännetecken för lokomotiv i enbart växlingstjänst). Lokomotiv i tåg tjänst, med vilket växlingsrörelse företages under tågs uppehåll, före tågs avgång från utgångsstation eller efter tågs ankomst till slutstation, skall föra de för tåglokomotiv i varje särskilt fall föreskrivna (jfr § 35) signaler.

Bemannning.

Signaler.

§ 95.

VÄXLING Å ELLER INVID HUVUDSPÅR
ELLER TÅGSPÅR.

Växling utanför driftplats område.

1. Växling utanför driftplats område mot ankommande tåg skall, såvitt möjligt, undvikas å bansträcka, varå dubbelspårsdrift äger rum.

När växling utanför driftplats område måste å vare sig dubbel- eller enkelspårig bansträcka ske mot ankommande tåg, må dock, även om tågvägsinspektion ännu ej skett, sådan växling ej ske under de sista 10 och, då utsikten är skynd eller vädret är osiktbart, de sista 15 minuterna före den tidpunkt, då tåg tidigast kan väntas.

Växling, som berör tågspår.

2. Växling inom driftplats område i tågspår, som skall användas av väntat tåg, eller i spår, som korsar dylikt tågspår, ävensom skjutsning av vagnar å spår, som mynnar ut i dylikt tågspår utan att detta tågspår är skyddat mot rörelsen i fråga genom avvisande växel eller genom spårspärr, får icke utan tågvägsinspektörens för varje särskild gång lämnade medgivande äga rum under de sista 5 minuterna före den tidpunkt, då tåg tidigast kan väntas (jfr pt 5).

3. Angående den tidpunkt, då tåg kan väntas, hänvisas därtill, att vissa tåg jämlikt § 53, pt 5, kunna avsändas för tidigt, och att tåg jämväl eljest kan jämlikt § 67, pt 12, komma för tidigt.

Växling å eller över tågvägen, sedan tågvägsinspektion ägt rum.

4. Sedan tågvägsinspektion ägt rum, må fordon icke utan tågvägsinspektörens tillstånd framföras å eller över tågvägen, förrän det ifrågavarande tåget framgått (jfr pt 5).

Angående tillkännagivande, att tågvägsinspektion verkställts, se § 48, pt 13.

Tågvägsinspektör må redan dessförinnan förbjuda växling i eller över tågväg, om han så anser erforderligt.

Växling å eller över förkortad tågväg.

5. Där tågväg för visst uppehållståg enligt trafikinspektörens bestämmande omfattar allenast en del av ett tågspår (jfr § 48, pt 5), må, med avvikelser från bestämmelserna i pt 2 och 4, fordon finnas uppställda å den del av tågspåret, som ej ingår i tågvägen, eller växling

äga rum i spår, som leder över denna del av tågspåret.

6. Å block- och signalpost må rörelse med fordon utanför spårspärr mot huvudspår äga rum eller fordon föras genom skyddsväxel i till huvudspår ledande läge, endast då tåg gör uppehåll å platsen för växling samt vid vagnuttagning.

Växling å blockpost och signalställen.

Ej heller å signalstation få annat än vid nu nämnda tillfällen fordon föras till eller från det för tåg iordningställda spåret.

§ 96.

TILLSYN I ALLMÄNHET, INNAN ORDER OM VÄXLINGSRÖRELSE GIVES.

1. Innan växlingsledare giver order om växlingsrörelse, skall han hava förvissat sig om, att rörelsen kan utföras utan fara ävensom hava översett de vagnar, som skola flyttas eller mot vilka skjutsning är avsedd att äga rum. I växlingen deltagande personer måste därför göras uppmärksamma på den tillämnade rörelsen, varjämte djurvårdare och andra personer, som kunna befinna sig i vagnarna, skola varskos.

Växlingsledarens tillsyn.

2. Skall växling äga rum genom magasin, utmed kaj eller annat spår, där lastning, lossning eller annat för växlingen hinderligt arbete pågår, skall växlingsledaren likaledes i tid varsko därstädes sysselsatta personer om den förestående rörelsen samt tillse, att arbetet avbrytes och att föremål, som äro i vägen, avlägsnas.

Växling genom magasin, utmed kaj o. d.

3. Vidare skall tillsyn hava ägnats däråt

Allmänna försiktighetsmått.

a) att bromsarna å de vagnar, som skola flyttas, äro lossade och att de bromsar, som behöva användas, äro tjänstbara,

b) att förstängningar äro borttagna,

c) att utåtgående dörrar å vagnars långsidor äro stängda och luckor infällda,

d) att det spår, som skall befaras, är fritt från hinder, att växlarna äro rätt lagda samt att vändskivor och skjutbord ligga i riktigt läge och

e) att vid vägövergång, som skall passeras, avstängningsanordningarna äro stängda över vägen.

Provning av skruvbroms tillgår på sätt i § 66 säges, och skall växlingsledaren, om bromsen befinnes icke vara i gott skick, förse vagnen med anslag härom, vilket anslag icke får borttagas, förrän bromsen åter satts i stånd.

Koppling i allmänhet. 4. Fordon behöva vid växling vara sammankopplade allenast med *en* koppling. Reservkopplarna skola vara upphängda.

Koppling vid skjutning. 5. När lokomotivet skall skjuta fordon, som ej äro avsedda att skjutas, skola dessa vara sammankopplade såväl med varandra som med lokomotivet.

Koppling vid skjutning. 6. När en grupp av vagnar skall skjutas, skola alla vagnarna i denna grupp vara sammankopplade med varandra. När samtidigt två grupper av vagnar skola skjutas in å var sitt spår (s. k. dubbelskjuts), skola vagnarna gruppvis vara sammankopplade med varandra.

§ 97.

FÖRSIKTIGHETSMÅTT I FRÅGA OM VISSA FORDON.

Förbud mot skjutning m. m. av vissa fordon. 1. Icke arbetande lokomotiv eller motorvagn och sjukvagn, i vilken resande finnes, få icke skjutas eller släppas över växlingsvall.

Försiktighetsmått vid skjutning m. m. av vissa fordon. 2. Vagnar av nedannämnda slag få icke skjutas, så att stöt mot annat fordon eller mot stoppbom därigenom kan uppstå, få ej utsättas för stöt från annan skjuts och få ej släppas över växlingsvall, nämligen

a) personvagnar, däri inbegripna post- och restaurangvagnar,

b) tomma sjukvagnar,

c) vagnar, lastade med levande djur, ävensom mjölk- och styckeogodsvagnar,

d) vagnar, som äro försedda med anslaget »Växlas försiktigt»,

e) justeringsvagnar, broprovningvagnar, vagnar med spårrensare, mallvagnar, impregneringsvagnar, ångfinkor, cisternvagnar, kranvagnar, gasvagnar och ensam tender,

- f) vagnar, som äro förbundna medelst kopplingsstång,
g) vagnar med explosiva varor av 1:a klass (se bil. D.)

3. Vagnar med resande eller med levande djur skola behandlas med försiktighet (jfr § 99, pt 2). Vissa särskilda försiktighetsmått.

4. Befinner sig vagn med lättantändligt gods omedelbart invid lokomotiv, bör detta handhavas så, att gnistkastning i möjligaste mån undvikas.

5. Vingplog får icke inkopplas mellan andra fordon.

§ 98.

ÅTGÄRDER VID VÄXLING Å VISSA PLATSER.

1. Å spår, som ligger i starkare lutning än 2.5 : 1000, skall skjutsning undvikas. Å spår, som ligger i lutning.

Detta gäller ej plats, där växlingsvall finnes anordnad.

2. Såväl lokomotiv som andra fordon skola framföras med synnerlig försiktighet över vändskivor, skjuthord, spår med lastmallar och vagnvågsbryggor ävensom i godsmagasin, mot stoppbom, uppfälld spårspärr o. d. Skjutsning å dylika ställen må sålunda icke ske. Över vändskivor m. fl. ställen.

3. Bestämmelserna i § 49, pt 1, gälla jämväl vid växling.

4. Vid långvarig växling över vägövergång eller gatukorsning skall växlingen emellanåt avbrytas för vägfarandes framsläppande. Vid växling över gångbana skall likaledes uppehåll göras och, om vagnar måste uppställas över gångbanan, skall ett mellanrum där, så vitt möjligt, lämnas. Över vägövergång m. fl. platser.

Har så skett, skall vid vagnarnas sammanförande tillses, att ingen person lider skada.

§ 99.

SIGNALERING OCH AKTGIVANDE Å SIGNALER.

Signalerna skola användas av växlingspersonal. 1. Order till lokomotivpersonal att utföra eller avbryta rörelse med lokomotivet gives av växlingsledaren eller vid behov enligt dennes särskilda uppdrag av annan i växlingen deltagande tjänsteman och sker detta antingen muntligen eller genom signaler. Vid växling användas signalerna 46 c, 46 d, 47, 48, 51—60 i enlighet med S. O. vb 76—78, 81—89.

Signaleringens utförande. 2. Signalerna skola av växlingspersonalen givas med omtanke, så att skador å personal eller materiell undvikas. När allenast en kort och svag rörelse erfordras med lokomotivet och skada kan uppstå, därest rörelsen göres för stark eller då särskild försiktighet av annan anledning kan anses påkallad, bör växlingsledaren muntligen meddela uppdraget om rörelsen till föraren.

Aktgivande på signaler. 3. Lokomotivpersonalen skall uppmärksam aktgiva på växlingspersonalens signaler.

§ 100.

FORDONS IGÅNGSÄTTANDE OCH HEJDANDE.

Iakttagande av försiktighet. 1. Såväl då order om växlingsrörelse gives som vid utförandet av densamma, skall nödig försiktighet iakttagas, så att fara för människor och skador å materiell och gods undvikas.

Då manöver-signal visar »växling förbjuden». När manöversignal visar »växling förbjuden». När manöversignal visar »växling förbjuden» eller spårspärrsignal visar signalen »spåret är spärrat», får föraren, därest han ej blivit underrättad att signalen är ogiltig, ej låta fordonen överskrida den punkt, där signalen är uppställd, oavsett om signal givits av växlingsledaren eller ej. (Jfr S. O., Kap. I, pt 5.)

Fordons hastighet. 2. Fordons hastighet får vid växling icke överskrida 30 km i timmen.

3. När vagnar framföras av lokomotiv, få högst följande antal vagnsaxlar framföras, utan att någon av dem är försedd med bemannad broms, nämligen

i lutning	om 1 : 1000 ...	40 axlar
i »	däröver och till och med 5 : 1000 ...	24 »
i »	» » » » » » 10 : 1000 ...	12 » .

I lutning däröver bestämmer vederbörande distriktsförvaltning, huru många vagnsaxlar skola vara försedda med bemannad broms.

Medföras flera vagnsaxlar, skola lika många procent av de ytterligare medförda vagnsaxlarna vara försedda med bemannad broms som det bromstal, som gäller för tåg om högst 30 km hastighet.

4. Växlas i lutning med handkraft eller dragare, skola lika många procent av de medförda vagnsaxlarna vara försedda med bemannad broms som är föreskrivet för tåg om högst 30 km hastighet.

5. Kan vid skjutning av vagnar växlingsledaren ej behörigen överskåda den väg, som skall av fordonen befaras, skall en annan tjänsteman taga plats å eller invid den främsta vagnen för att hålla utkik och giva nödiga signaler åt växlingsledaren.

6. Vid skjutsning skall hänsyn tagas till spårets lutningsförhållanden, den vägsträcka, som skall av de skjutsade vagnarna tillryggaläggas, vagnarnas antal och tyngd, samt kraften hos de för vagnarnas hejdande till buds stående medlen, så att vagnarna kunna stannas på bestämd plats, utan att hård stöt uppstår mot andra vagnar eller mot stoppbom eller mot utlagd bromssko.

Vid stark blåst skall skjutsning i riktning med vinden utföras med stor försiktighet. Efter vagnarnas stoppande skola de bromsas eller förstängas.

Vid dimma, snöyra eller då rälerna äro slippriga, bör skjutsning undvikas.

7. Lokomotivet får vid skjutning eller skjutsning ej stoppas så plötsligt, att vagnarna taga skada.

Om föraren så anser nödvändigt, skall vid skjutsning eller skjutsning

Bemannad
av bromsar:
i allmänhet;

i lutning, vid
växling med
handkraft
eller dragare.

Skjutning av
vagnar.

Skjutsning
av vagnar.

Förarens ålig-
gande vid
skjutning
eller skjuts-
ning.

broms bemannas å någon av de vagnar, som därvid äro kopplade till lokomotivet.

Tillsyn angående bromskraft vid skjutsning. 8. Vid skjutsning skall växlingsledaren tillse, att de vagnar, som skola skjutas eller släppas över växlingsvall, äro försedda med den bromskraft, som i varje fall kan anses vara påkallad.

Bromsning. 9. Skruvbromsning skall utföras i enlighet med de i § 66 givna föreskrifterna i den mån dessa äro tillämpliga.

Användning av bromsskor eller bromsspakar. 10. Då skruvbromsning icke kommer till användning, hejdas vagnarna med bromssko eller bromsspak. Vagnstolpar få ej användas som spakar. Bromssko bör icke utläggas omedelbart framför växel eller korsning. Sedan bromsko använts, skall den genast borttagas från rälen, för så vitt den ej skall enligt § 102 tjäna till förstängning.

Bromsspak får icke insättas mellan ekrarna, när detta är förenat med fara för den bromsande, ej heller läggas under hjulen, när vagnarna därav fara illa, utan skall anbringas så, att spaken kan pressas mot hjulringen.

Dubbelskjuts. 11. Dubbelskjuts må äga rum endast i det fall, att sista vagnen eller sista gruppen av vagnar är försedd med nödig bromsbemanning för att trygga behörigt avstånd mellan de olika skjutsgrupperna.

Slängskjuts (ryck). 12. S. k. slängskjuts (ryck) får endast i tvingande fall användas och skall rörelsen då föregås av muntligt avtal mellan föraren och växlingsledaren.

Förbud mot sammankoppling av fordon, då stark stöt uppstått. 13. Skulle, när fordon skola tillkopplas varandra, stark stöt uppstå, skall koppling icke äga rum, när en s. k. bakryck därvid kan inträffa och föranleda kopplets eller dragkrokens bristning.

Växling samtidigt med två eller flera lokomotiv. 14. Växlas samtidigt med två eller flera lokomotiv och äro därvid de olika växlingsområdena icke skilda från varandra, skola växlingsledarna iakttaga särskild försiktighet.

Sålunda må, då vagnar skola från visst håll insättas på ett spår, som användes för växling även från motsatt

håll eller som utmynnar i eller korsar spår, som från annat håll användes för växling, den eller de vagnar, som från vartdera hållet skola insättas å spåret, icke skjutsas utan skjutas, och skall därvid en man gå före vagnarna vid sidan av spåret. Sedan ett antal vagnar insatts å dylikt spår, skola dessa bromsas och förstängas, och må enstaka vagnar därefter försiktigt skjutas mot de förut insatta.

§ 101.

VÄXLARS HANDHAVANDE.

1. Vid omläggning av växel bör växelklotet föras i det nya läget utan att kastas.

2. Då växel skall omläggas, skall noga iakttagas, att detta ej göres under det att fordon befinner sig i den samma.

3. Likaledes skall, om av någon anledning fordon skulle ingå å orätt spår, växeln bibehållas oförändrad, tills alla fordonen passerat.

4. Uppkörning av växel får ej äga rum.

5. Vid dubbelskjuts får omläggning av växel mellan de båda skjutsgrupperna ej ske, förr än den främre skjutsgruppen framgått så långt, att den med säkerhet beräknas kunna passera hinderpålen, innan den andra gruppen hinner dit.

§ 102.

ÅTGÄRDER EFTER SLUTAD VÄXLING ELLER DÅ TÅG SKALL FRAMGÅ.

1. Vagnar, som under växling avställt till varandra å samma spår, skola efter växlingens slut sammankopplas med närstående vagnar, därest så ej redan skett, och skall därvid tillses, att vagnarna stå hinderfritt i förhållande till angränsande spår. Vidare skola bromsarna vara åtskruvade eller, om tillräckligt antal bromsar ej finnas eller om spåret ligger i lutning eller så av annan anledning befinnes nödigt, varje grupp av vagnar vara

Samman-
koppling,
bromsning
och förstäng-
ning av vag-
nar efter slut-
ad växling.

säkert förstängd genom spårspärrar, bromsskor eller genom anbringande av säkra hinder å ömse sidor om hjulen.

Bromsning och förstängning av fordon före tåg-vägsinspektion. 2. Väntas tåg, under det växling pågår, skall växlingsledaren ombestyras, att där fordon (jfr § 48, pt 4 *d*) till skydd för tåget böra vara bromsade och förstängda, detta blir verkställt, så vitt möjligt före tågvägsinspektörens ankomst.

Stängning av spårspärrar. 3. Spårspärrar, som öppnats för växling, skola efter dennas upphörande åter stängas.

Avställande av vagnar å annan driftplats än blockstation. 4. Vid annan driftplats än blockstation skall efter slutad växling växlingsledaren tillse, att å platsen kvarlämnade vagnar avställas innanför skyddsväxel eller spårspärr.

Utrymmande av säkerhetsspår. 5. Före ankomsten av tåg, för vilket säkerhetsspår kan komma till användning, ävensom efter slutad växling, skola å säkerhetsspår möjligen befintliga vagnar därifrån avlägsnas.

§ 103.

MISSÖDEN.

1. Om vid växling händelse inträffar, varigenom person eller materiell skadas, förfares enligt § 87.